

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

за січень 2021 року

(повідомлення Головного управління статистики у Черкаській області)

Населення

Чисельність наявного населення в Черкаській області, за оцінкою, на 1 січня 2021р. становила 1178,3 тис. осіб. Упродовж 2020 р. чисельність наявного населення зменшилась на 13871 особу.

Порівняно з 2019р. обсяг природного скорочення збільшився на 1456 осіб.

Кількість живонароджених у 2020р. становила 7223 особи, померлих – 20761 особу.

Доходи населення

У січні 2021р. **розмір середньої номінальної заробітної плати** штатних працівників підприємств, установ, організацій (із кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно з січнем 2020р. збільшився на 18,0% і становив 10460 грн.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування, фінансова та страхова діяльність, а серед промислових видів діяльності – постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, виробництво хімічних речовин і хімічної продукції, виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, де заробітна плата перевищила середній показник по економіці в 1,2–2,1 раза.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався у тимчасовому розміщуванні й організації харчування, діяльності у сфері творчості, мистецтва та розваг, в установах поштової та кур'єрської діяльності і не перевищував 62% від середнього рівня по економіці.

Індекс реальної заробітної плати (з урахуванням змін споживчих цін) у січні 2021р. порівняно з січнем 2020р. становив 109,8%.

Сума заборгованості з виплати заробітної плати¹ (дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із урахуванням цензу за кількістю найманих працівників) упродовж січня 2021р. зменшилась на 10,0 млн.грн або на 25,2%, і на 1 лютого 2021р. становила 29,9 млн.грн. Серед видів економічної діяльності найвагомніше зменшення суми несплаченої заробітної плати спостерігалось у сільському господарстві (на 7,0 млн.грн), виробництві електричного устаткування

¹ Дані на 01 січня 2021 року для порівняння перераховані відповідно до методологічних положень державного статистичного спостереження "Стан виплати заробітної плати", затверджених наказом Держстату від 30.12.2021 №374.

(на 3,9 млн.грн), добувній промисловості і розробленні кар'єрів (на 1,0 млн.грн) та охороні здоров'я (на 0,6 млн.грн).

Проте, значно зросла заборгованість у складському господарстві та допоміжній діяльності у сфері транспорту (на 2,2 млн.грн), у водопостачанні; каналізації, поводженні з відходами (на 0,8 млн.грн).

Утворилася заборгованість із виплати заробітної плати в державному управлінні й обороні; обов'язковому соціальному страхуванні – 430,7 тис.грн та освіті – 303,0 тис.грн.

Кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату на 1 лютого 2021р., становила 1,7 тис. осіб, або 0,9% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 17,9 тис.грн, що в 1,7 раза перевищує середню заробітну плату за січень 2021р.

Послуги

За IV квартал 2020р. обсяг **послуг, реалізованих підприємствами сфери послуг** області споживачам, становив 2764,6 млн.грн, що на 2,2% більше обсягу відповідного періоду 2019р.

У структурі загального обсягу реалізованих послуг найбільшу питому вагу займають послуги у складському господарстві та допоміжної діяльності у сфері транспорту – 30,6%, в операціях з нерухомим майном – 13,8%, у сфері інформації та телекомунікацій – 10,8%, у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування, – 6,4%, у сфері освіти – 5,5%, у сфері професійної, наукової та технічної діяльності – 4,6%, у сфері охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – 4,2%.

Населенню області за IV квартал 2020р. надано послуг на 475,1 млн.грн, що становить 17,2% від загального обсягу реалізованих послуг (у IV кварталі 2019р. – 17,5%).

У структурі послуг, реалізованих населенню, найбільшу частку складають послуги у сфері освіти – 30,4%, у сфері охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – 20,1%, у сфері транспорту – 10,9%, у сфері інформації та телекомунікацій – 10,8%, у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 5,5%, у сфері професійної, наукової та технічної діяльності – 5,1%, в операціях з нерухомим майном – 3,9%.

Правосуддя та злочинність

За повідомленням прокуратури Черкаської області протягом січня 2021р. обліковано 1168 кримінальних правопорушень¹, з них тяжких та особливо тяжких – 32,2%.

¹ Злочини, виявлені органами Національної поліції, органами прокуратури, органами, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, органами безпеки, та органами Національного антикорупційного бюро.

У загальній кількості злочинів 55,7% становили злочини проти власності, 14,5% – злочини проти життя та здоров'я особи, 8,4% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 4,0% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 3,8% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів, 2,7% – злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, по 2,1% становили злочини проти правосуддя та злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, 1,8% – злочини проти громадського порядку та моральності, 1,7% – злочини проти довкілля, 1,0% – злочини проти громадської безпеки.

Протягом січня 2021р. на території області було скоєно 5 очевидних умисних вбивств, 10 умисних тяжких тілесних ушкоджень та 1 випадок зґвалтування.

Також за січень 2021р. кількість випадків крадіжок становила 399, шахрайств – 199, грабежів – 15, розбоїв – 4 та хабарництва – 7.

Правоохоронними органами протягом січня 2021р. виявлено 6 осіб, які скоїли злочини у складі 2 злочинних груп і злочинних організацій, закінчено 2 кримінальні провадження про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами і злочинними організаціями.

Кількість потерпілих від злочинів за січень 2021р. становила 586 осіб, із числа яких 188 – жінки, 51 – особи похилого віку, 11 – неповнолітні та 2 особи – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (60,9%) від крадіжок та шахрайства – відповідно 290 та 67 осіб, серед яких 33,3% – жінки (119 осіб). У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 23 особи, з яких 17,4% – загинуло. Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 25 осіб, із числа яких 12,0% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 16,0% було вбито.

Кількість виявлених осіб, які вчинили злочини, становила 98, з них жінки – 21,4%. У загальній кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, 15,3% раніше вже ставали на злочинний шлях, із яких кожен другий має незняту або непогашену судимість, 6,1% – знаходились у стані алкогольного сп'яніння, 3,1% – вчинили злочин у складі групи. Питома вага працездатних осіб, які на момент вчинення злочину не працювали і не навчалися, становила 75,5%, безробітних – 7,1%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібної торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні 2021р. становив 2358,3 млн.грн, що у порівнянних цінах на 2,9% менше обсягу січня 2020р.

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі (юридичних осіб), у січні 2021р. становив 1348,7 млн.грн, що в порівнянних цінах на 0,1% менше від обсягу січня 2020р.

Капітальні інвестиції

У січні–грудні 2020р. підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 7084,8 млн.грн **капітальних інвестицій**, що на 44,6% менше від обсягу капітальних інвестицій за січень–грудень 2019р.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (98,5% загального обсягу) освоєно у матеріальні активи, з яких у будівлі та споруди – 51,5%, у машини, обладнання, інвентар і транспортні засоби – 37,4%.

У нематеріальні активи інвестовано 1,5% загального обсягу капітальних інвестицій.

Основним джерелом фінансування інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 55,6% усіх інвестицій області. За рахунок коштів державного та місцевого бюджетів освоєно 30,7% капітальних інвестицій, частка залучених та запозичених коштів, а саме кредитів банків та інших позик, становить 5,3%.

Найбільше, 33,3% або 2362,0 млн.грн, усіх капітальних інвестицій освоєно підприємствами сільського, лісового та рибного господарства, що становить 57,5% від обсягів січня–грудня 2019р. Частка підприємств промислових видів діяльності становила 15,5%.

Капітальні інвестиції у житлове будівництво зменшились на 31,2% порівняно із січнем–груднем 2019р.

Сільське господарство

Індекс сільськогосподарської продукції в усіх категоріях господарств у січні 2021р. порівняно з відповідним періодом 2020р. становив 95,3%, у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – 95,5%.

Господарствами всіх категорій реалізовано на забій 39,5 тис.т худоби та птиці (у живій масі), що на 0,8% менше порівняно з січнем 2020р., вироблено 33,1 тис.т молока (на 5,4% менше) та 60,4 млн.шт яєць (на 38,5% більше). Частка господарств населення у загальному виробництві цих продуктів тваринництва у січні 2021р. складала відповідно 9%, 26% та 26%.

Станом на 1 лютого 2021р. кількість великої рогатої худоби у господарствах усіх категорій порівняно з даними 1 лютого 2020р. скоротилась на 9,7% і становить 138,1 тис.голів, корів – на 4,8% (65,8 тис.голів), птиці свійської – на 1,6% (23,6 млн.голів). Водночас, зросла кількість свиней на 4,6% (становить 341,7 тис.голів), кількість овець та кіз не змінилася (25,6 тис.голів).

У господарствах населення утримувалося 26% загальної чисельності поголів'я великої рогатої худоби, у тому числі 34% корів, 35% свиней, 89% овець і кіз, 21% птиці всіх видів.

На 1 лютого 2021р. в сільськогосподарських підприємствах та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур, було в наявності 902,6 тис.т зерна (на 44,6% менше проти 1 лютого 2020р.). Запаси насіння соняшнику становили 193,3 тис.т (на 29,8% менше).

Промисловість

У січні 2021р. порівняно з січнем 2020р. **індекс промислової продукції** становив 98,3%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** індекс промислової продукції становив 12,5%, у **переробній** – 99,7%.

На **підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв** індекс промислової продукції становив 90,2%. У січні 2021р. зменшилось виробництво туш, напівтуш, четвертин необвалених яловичини і телятини свіжої чи охолодженої, тушок курей, курчат свіжих чи охолоджених, виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі (крім виробів ковбасних з печінки та страв готових), масла вершкового жирністю не більше 85%, пива солодового (крім пива безалкогольного і пива з вмістом алкоголю не більше 0,5%). Водночас зросло виробництво туш, напівтуш свинини свіжої чи охолодженої, олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих), сиру тертого, порошкового, голубого та іншого неплавленого (крім свіжого сиру, сиру із молочної сироватки та кисломолочного сиру), борошна пшеничного чи пшенично-житнього, круп, борошна грубого помелу з вівса, кукурудзи, рису, хліба та виробів хлібобулочних нетривалого зберігання, напоїв безалкогольних типу лимонаду, оранжаду.

На **підприємствах текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** індекс промислової продукції становив 106,5%. Зросло виробництво білизни постільної бавовняної (крім трикотажної машинного чи ручного в'язання); жіночих та дівчачих: блузок, сорочок та батників (крім трикотажних). Водночас скоротився випуск жіночих та дівчачих: футболок, майок й подібних виробів, трикотажних машинного або ручного в'язання, жакетів та блейзерів (крім трикотажних), суконь (крім трикотажних), спідниць та спідниць-брюк (крім трикотажних); жіночого взуття, призначеного для носіння на вулиці, з верхом із шкіри натуральної.

У **виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності** індекс промислової продукції порівняно з січнем 2020р. становив 88,1%. Скоротилось виробництво деревини із сосни уздовж розпиляної чи розколотої, розділеної на шари чи лущеної, завтовшки більше 6 мм. Водночас зросло виробництво гранул та брикетів з пресованої або агломерованої деревини, залишків або відходів деревини, коробок та ящиків з паперу або картону гофрованих, етикеток та ярликів з паперу чи картону друкованих інших (крім самосклеювальних).

На **підприємствах з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції** проти січня 2020р. індекс промислової продукції становив 111,9%. Зросло виробництво засобів мийних та для чищення, які містять або не містять мило, включаючи допоміжні засоби для миття, розфасованих для роздрібної торгівлі (крім тих, що їх використовують як мило та поверхнево-активні

речовини) у 26 разів, мила та речовин поверхнево-активних органічних в брусках та подібних формах (крім для туалетних цілей) – на 19,8%, нітрату амонію (крім у таблетках, подібних формах або упаковках вагою 10 кг і менше) – на 17,4%. Менше випущено мила та речовин поверхнево-активних органічних у вигляді брусків, брикетів, фігурних формованих виробів або у інших формах для туалетних цілей на 50,2%, сечовини, яка містить більше 45% азоту за масою, у перерахунку на сухий безводний продукт (крім у таблетках, подібних формах або упаковках вагою 10 кг і менше) – на 22,6%, засобів косметичних індивідуальних інших – на 20,4%, аміаку безводного – на 5,3%.

У виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів випуск промислової продукції становив 174,6%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції індекс промислової продукції становив 95,0%.

На підприємствах **металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування** індекс промислової продукції становив 112,3%.

У машинобудуванні у січні 2021р. індекс промислової продукції становив 75,3%. Скоротилось виробництво обладнання для зважування іншого; обладнання промислового для виробництва хлібобулочних виробів (крім печей хлібопекарських та тісторозкочувальних машин). Водночас збільшився випуск трансформаторів інших потужністю більше 1кВ А, але не більше 16 кВ А; розпушувачів та культиваторів; обладнання для екстрагування чи виробництва тваринних або нелетких рослинних жирів чи олій; кузовів для автомобілів вантажних, фургонів, автобусів, тракторів, самоскидів, автомобілів спеціального призначення, автомобілів для перевезення 10 осіб і більше (повністю зібраних та незібраних кузовів).

У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, індекс промислової продукції становив 100,6%.

Будівництво

У січні 2021р. підприємствами області **вироблено будівельної продукції** (виконано будівельних робіт) на 61,0 млн.грн. Індекс будівельної продукції у січні 2021р. порівняно з січнем 2020р. становив 71,0%.

Обсяги будівництва будівель зменшились на 23,2%, а інженерних споруд – на 39,6%.

Нове будівництво становило 53,9% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 25,6%, реконструкція та технічне переоснащення – 20,5%.

У 2020 році в області **прийнято в експлуатацію** 73,5 тис.м² загальної площі житла, що на 57,5% менше порівняно з 2019 роком.

У міській місцевості, на яку припадає 68,1% загальної площі житла, прийнято в експлуатацію 50,0 тис.м², що на 62,4% менше, ніж у 2019 році. У

сільській місцевості, де збудовано 23,5 тис.м² (31,9%), обсяги зменшилися на 41,0%.

Крім того, у 2020 році в області прийнято в експлуатацію дачні та садові будинки нового будівництва загальною площею 8,5 тис.м², що на 36,7% менше порівняно з 2019 роком.

У цілому загальна площа прийнятих в експлуатацію житлових будівель нового будівництва (включаючи дачні й садові будинки) у 2020 році становила 82,0 тис.м², що порівняно із 2019 роком менше на 56,0%.

Транспорт

У січні 2021р. **вантажообіг** підприємств транспорту області становив 710,2 млн.ткм, або 71,4% від обсягу січня 2020р. Підприємствами транспорту перевезено 648,7 тис.т вантажів, що становить 52,9% від обсягів січня 2020р.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) у січні 2021р. перевезено 318,5 тис.т вантажів, що на 57,4% менше обсягу перевезень вантажів у січні 2020р. та виконано вантажообіг в обсязі 83,7 млн.ткм, який зменшився на 73,8%.

Пасажирообіг підприємств транспорту у січні 2021р. становив 95,4 млн.пас.км, або 50,3% від обсягу січня 2020р.

Зменшення обсягу пасажирообігу відбулося на всіх видах транспорту: тролейбусному – на 58,3%, автомобільному – на 55,7%, залізничному – на 46,3%.

Послугами пасажирського транспорту скористалися 3,1 млн. пасажирів, або 49,4% від обсягу січня 2020р.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 2,3 млн. пасажирів, що на 47,8% менше ніж у січні 2020р. Електротранспортом перевезено 715,2 тис. пасажирів, що на 58,3% менше від обсягу січня 2020р.

Зовнішньоекономічна діяльність

У 2020р. **експорт товарів** становив 810,8 млн.дол. США, або 93,9% порівняно із 2019р., **імпорт** – 681,5 млн.дол., або 98,6%. Позитивне сальдо склало 129,3 млн.дол. (у 2019р. було також позитивне – 172,3 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами зі 131 країни світу.

Серед країн-партнерів найбільше експортувалися товари до Китаю – 18,1%, Нідерландів – 8,2%, Індії – 5,8%, Німеччини – 5,5%, Білорусі – 5,4%.

Експорт товарів до країн Європейського Союзу становив 303,8 млн.дол., або 37,5% від загального обсягу експорту, та зменшився порівняно з 2019р. на 12,3%.

Основу товарної структури експорту області складали продукти рослинного походження – 38,3%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 29,1%, готові харчові продукти – 8,9%, деревина і вироби з деревини – 5,7%.

Найбільші імпортні поставки товарів надходили зі Словаччини – 17,6%, Китаю – 13,0%, Швейцарії – 11,0%, Угорщини – 7,8%, Польщі – 7,4%, Німеччини – 6,8%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 361,4 млн.дол., або 53,0% від загального обсягу та зменшився проти 2019р. на 17,1%.

У товарній структурі імпорту переважали: мінеральні продукти – 41,6%, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 14,6%, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 10,9%, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 5,1%.

У 2020р. **експорт послуг** становив 42,0 млн.дол. США, **імпорт** – 21,3 млн.дол. Порівняно з 2019р. експорт збільшився на 5,4%, імпорт – зменшився на 0,5%. Позитивне сальдо становило 20,7 млн.дол. (у 2019р. також позитивне – 18,4 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами із 87 країн світу.

Експорт послуг до країн Європейського Союзу становив 30,6% від загального обсягу експорту та зменшився порівняно з 2019р. на 0,9%, імпорт – 77,2% від загального обсягу імпорту і зменшився на 4,0%.

Найбільші обсяги експорту послуг припадали на США – 54,5%, Білорусь – 5,4%, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії – 4,8%, Німеччину – 4,7%.

У структурі експорту найбільші обсяги припадали на послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги – 65,5% від загального обсягу експорту, транспортні послуги – 13,6%, послуги з ремонту та технічного обслуговування – 7,4%, послуги з переробки матеріальних ресурсів – 5,7%.

Головними партнерами в імпорті послуг були: Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії – 12,2%, Німеччина – 8,9%, Литва – 5,4%, Швейцарія – 5,1%.

Основу структури імпорту послуг складали послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю – 41,4%, ділові послуги – 23,7%, транспортні послуги – 11,3%, роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності – 9,7%, послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги – 6,5%.

Споживчі ціни

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні 2021 р. по Черкаській області становив 101,5% (у січні 2020 р. – 100,2%).

Продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 1,4%. Найбільше (на 16,4%) подорожчали яйця. На 5,3–0,9% зросли ціни на овочі, соняшникову олію, цукор, масло, м'ясо птиці, яловичину, сири, рис. Водночас на 2,8–0,5% подешевшали сметана, кисломолочна продукція, свинина, риба та продукти з риби.

Зростання цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 6,7% відбулося в основному через підвищення тарифів на електроенергію на 36,6%, каналізацію – на 15,8%, водопостачання – на 8,8%.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 1,7%, що спричинено насамперед подорожчанням послуг лікарень на 10,1%. Крім того, зросли ціни на амбулаторні послуги на 1,0%, фармацевтичну продукцію, медичні товари та обладнання – на 0,7%.

Підвищення цін на транспорт на 1,7% в першу чергу зумовлено подорожчанням проїзду в автодорожньому пасажирському транспорті на 4,6%, палива та мастил – на 2,2%. Водночас на 5,0% подешевшав проїзд у залізничному пасажирському транспорті.

Ціни у сфері зв'язку зросли на 1,8%, що пов'язано з підвищенням тарифів на міжміський телефонний зв'язок на 11,2% та місцевий телефонний зв'язок – на 9,5%.